

О. В. Адаменко, ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”.

О. В. Ткаченко, ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”.

МЕТОДИКА КОНТЕНТ-АНАЛІЗУ ПУБЛІКАЦІЙ З ПИТАНЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Адаменко О. В., Ткаченко О. В.

Методика контент-аналізу публікацій з питань професійної підготовки державних службовців

У статті представлено розроблену авторами й впроваджену в практику методику контент-аналізу публікацій з питань професійної підготовки державних службовців в Україні. В основу розробки системи категорій та одиниць контент-аналізу покладено структурні компоненти педагогічної системи за Н. В. Кузьміною. Статтю проілюстровано прикладами підсумкового протоколу та картки для контент-аналізу публікацій з означеної проблеми. Застосування цієї методики сприятиме зміні реферативно-описового характеру випускних робіт магістрантів спеціальності „Державна служба” на аналітичний і поліпшенню якості цих робіт.

Ключові слова: професійна підготовка, державна служба, контент-аналіз, рубрикатор контент-аналізу, протокол контент-аналізу, картка для контент-аналізу.

Адаменко Е. В., Ткаченко Е. В.

Методика контент-анализа публикаций по вопросам профессиональной подготовки государственных служащих

В статье представлена разработанная авторами и внедренная в практику методика контент-анализа публикаций по вопросам профессиональной подготовки государственных служащих в Украине. Разработка системы категорий и единиц контент-анализа осуществлялась с опорой на структурные компоненты педагогической системы по Н. В. Кузьминой. Статья проиллюстрирована примерами итогового протокола и карточки для контент-анализа публикаций по названной проблеме. Применение этой методики будет способствовать изменению реферативно-описательного характера выпускных работ магистрантов специальности „Государственная служба” на аналитический и улучшению их качества.

Ключевые слова: професійна підготовка, державна служба, контент-аналіз, рубрикатор контент-аналіза, протокол контент-аналіза, карточка для контент-аналіза.

Актуальною проблемою теорії й методики професійної освіти є пошук шляхів підвищення якості професійної підготовки магістрів державного управління. Про це йдеться як у державних документах, так і в дослідженнях різних авторів [1 – 6; 8; 9 та ін.]. Важливою складовою професійної підготовки магістрів є здійснення ними магістерського дослідження й написання на цій основі магістерської роботи. Проте, як свідчить аналіз публікацій і наш власний досвід, головним недоліком магістерських робіт є їхній переважно реферативно-описовий характер. З огляду на це, актуальним є пошук шляхів підвищення якості магістерських робіт за рахунок підсилення їхньої дослідницької складової.

Розв'язанню цього завдання сприятиме озброєння магістрантів не лише знанням методології й методів наукового дослідження, а й їхнє володіння конкретними методиками реалізації тих чи інших методів набуття даних.

Мета даної статті – представити розроблену авторами й впроваджену в практику у ході здійснення досліджень у межах підготовки магістерських робіт магістрантами спеціальності „Державна служба” методику контент-аналізу публікацій з питань професійної підготовки державних службовців.

Частіше за все аналіз змісту магістерських робіт здійснюють за допомогою традиційного методу аналізу текстових документів, який базується на інтуїтивному розумінні, узагальненні змісту, його інтерпретації та логічному обґрунтуванні майбутніх висновків. тверджень

Головним недоліком традиційного методу аналізу публікацій, який реалізується за допомогою операцій аналізу й синтезу, порівняння, визначення, оцінювання, осмислення, є потенційна можливість суб'єктивних впливів на його результати. Тому ми вважаємо за доцільне використовувати в ході виконання магістерських досліджень для аналізу чинних нормативних документів, наукових публікацій і дисертацій метод контент-аналізу.

Розглянемо, як використовувався цей метод у ході магістерського дослідження на тему „Становлення та розвиток системи професійної підготовки державних службовців в Україні”.

Для реалізації контент-аналізу публікацій з питань професійної підготовки державних службовців необхідно було розробити спеціальний методичний інструментарій – рубрикатор або кодифікатор, форму підсумкового протоколу контент-аналізу та картки для фіксації результатів аналізу окремих публікацій. Для розробки цих документів необхідно було обґрунтувати так звані „категорії аналізу”, „одиниці аналізу”, „одиниці підрахунку”.

Категорії аналізу – це загальні, ключові поняття, які відповідають завданням дослідження й відповідно до яких будуть сортуватися одиниці аналізу. Система категорій вказує на те, що саме ми будемо шукати в змісті публікації. Одиниці аналізу – це смислові або якісні ознаки, які виділяються як елементи, що підводяться під ту чи іншу категорію, як прояви категорій. Так, наприклад, категорії „методи набуття первинних даних” відповідають такі одиниці: „опитування”, „спостереження”, „аналіз документів”, „експеримент”. Іноді категорії спочатку розподіляють на підкатегорії, а потім вже виокремлюють одиниці аналізу. В якості одиниць підрахунку ми обрали частоту зустрічаємості одиниць аналізу.

Оскільки предметом цього магістерського дослідження є система професійної підготовки державних службовців в Україні, то при розробці методики контент-аналізу ми спиралися на теорію педагогічних систем, зокрема на структуру педагогічної системи, обґрунтовану Н. В. Кузьміною [7]. По-перше, ми виділили дві категорії:

1. Характеристика існуючої системи професійної підготовки державних службовців.

2. Пропозиції щодо вдосконалення системи професійної підготовки державних службовців.

Для першої категорії було введено дві підкатегорії:

1.1. Недоліки існуючої системи професійної підготовки державних службовців.

1.2. Переваги існуючої системи професійної підготовки державних службовців.

У якості одиниць аналізу для кожної з категорій / підкатегорій виступили структурні компоненти педагогічної системи (за Н. В. Кузьміною): мета підготовки; зміст підготовки; організаційні форми підготовки; методи й технології підготовки (Н. В. Кузьміна вживає термін „засоби педагогічної комунікації”, під якими вона розуміє сукупність форм і методів підготовки); суб'єкти (викладачі) та об'єкти (магістранти-майбутні держслужбовці). Крім того, ми додали до кожної категорії / підкатегорії такі одиниці аналізу як: „фінансування” (оскільки попередній огляд робіт показав, що їхні автори доволі часто торкаються цих питань) та „інше”, до якої ми в ході аналізу відносили ті характеристики і пропозиції, що виходили за межі визначених одиниць. Так, наприклад, до категорії „інше” було віднесено пропозицію щодо введення підготовки бакалаврів за спеціальністю „державна служба”, наведені в роботі О. Мельникова [6].

У таблиці 1 наведено форму протоколу контент-аналізу публікацій та дисертацій з питань професійної підготовки державних службовців.

Заповненню підсумкового протоколу контент-аналізу публікацій і дисертацій з питань професійної підготовки державних службовців передувало заповнення карток на кожний з проаналізованих документів. Картка, фрагмент якої зображений на рис. 1., має таку ж саму форму, як і протокол, крім останньої графи (стовпця), яка має назву „прояв одиниці в тексті”. Так, наприклад, у статті О. Мельникова відзначені ним недоліки форм і методів існуючої системи професійної підготовки державних службовців мають такий прояв у тексті: „недостатня поширеність нових форм підготовки”, „недостатня поширеність нових методів підготовки”.

Форма протоколу для контент-аналізу публікацій та дисертацій з питань професійної підготовки державних службовців

Категорії аналізу	Підкатегорії	Одиниці аналізу	Одиниці підрахунку
Характеристика існуючої системи підготовки державних службовців	Недоліки існуючої системи ППДС	Мета підготовки	
		Зміст підготовки	
		Форми підготовки	
		Методи й технології підготовки	
		Суб'єкти (викладачі)	
		Об'єкти (майбутні держслужбовці)	
		Фінансування	
		Інші (які саме)	
	Переваги існуючої системи ППДС	Мета підготовки	
		Зміст підготовки	
		Форми підготовки	
		Методи й технології підготовки	
		Суб'єкти (викладачі)	
		Об'єкти (майбутні держслужбовці)	
		Фінансування	
		Інші (які саме)	
Пропозиції щодо вдосконалення системи ППДС		Мета підготовки	
		Зміст підготовки	
		Форми підготовки	
		Методи й технології підготовки	
		Суб'єкти (викладачі)	
		Об'єкти (майбутні держслужбовці)	
		Фінансування	
		Інші (які саме)	

Автор: Олександр Мельников

Назва роботи: „Проблеми професійної підготовки державних службовців та перспективи їх вирішення”

Вихідні дані: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pubupr/2011_2/doc/1/07.pdf

Категорії аналізу	Під-категорії	Одиниці аналізу	Прояв одиниці у тексті
Характеристика існуючої системи підготовки державних службовців	Недоліки існуючої системи ППДС	Мета підготовки	
		Зміст підготовки	Недосконалість Державного стандарту професійної підготовки держслужбовців
		Форми підготовки	Низький рівень поширення нових форм підготовки
		Методи й технології підготовки	Низький рівень поширення нових методів підготовки
		Суб'єкти (викладачі)	
		Об'єкти (майбутні держслужбовці)	
		Недостатнє фінансування	
		Інші (які саме)	1) Недосконалий розподіл функцій щодо організації професійного навчання між Головним управлінням державної служби України, місцевими органами влади та Національною академією державного управління при Президентові України; 2) відсутність нормативно визначеної системи моніторингу вивчення потреб державних службовців у професійному навчанні та моніторингу потреб органів влади у кваліфікованих працівниках; 3) невирішеність проблеми із замовниками на професійну підготовку, перепідготовку фахівців у сфері державного управління.
	Переваги існуючої системи ППДС	Мета підготовки	Забезпечення високого професіоналізму державних службовців, що обумовлює динамічний розвиток апарату державних службовців, здатного ефективно здійснювати свої задачі і функції
	

Рис. 1. Фрагмент заповненої картки для аналізу публікацій та дисертацій

Практика показала, що застосування розробленої методики сприяє підвищенню об'єктивності аналізу, робить його „прозорим”, спрямовує магістранта на структуроване, а, відповідно, й більш чітке викладення змісту магістерської роботи.

Перспективними напрямками подальших досліджень є розробка банку методик контент-аналізу законодавчих та нормативних документів, наукових публікацій і дисертацій, у яких відображено різноманітні актуальні проблеми державної служби.

Література

1. **Бородін Є. І.** Підготовка державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування: проблемно орієнтовний аспект / Бородін Є. І., Чикаренко І. А. – Режим доступу : http://archive.nbuiv.gov.ua/e-journals/Patp/2012_1/12beipoa.pdf.

2. **Грінівецька Н. М.** Проблема формування сучасного типу державного службовця в Україні : дис. ... канд.. наук з державного управління : 25.00.01/ Грінівецька Ніна Миколаївна. – К., 1999. – 155 с.

3. **Закон України** „Про державну службу”. Верховна Рада України; Закон від 17.11.2011 № 4050-VI. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4050-17>.

4. **Ковбасюк Ю.** Підготовка державних службовців нової формації – не міф, а реальність / Ковбасюк Ю. – Режим доступу: http://www.academy.gov.ua/ogoloshennja/koment-inter_prezident/komentar_2012_10_29_Komandor.pdf

5. **Максимчук Н. Ю.** Моніторинг якості освіти як предмет наукового дослідження в державному управлінні [Електронний ресурс]/ Максимчук Наталія Юріївна. — Режим доступу до статті: http://www.nbuiv.gov.ua/e-journals/tppd/2008-3/R_5/08mnyddu.pdf.

6. **Мельников О.** Проблеми професійної підготовки державних службовців та перспективи їх вирішення / Мельников О. – Режим доступу: http://archive.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/pubupr/2011_2/doc/1/07.pdf.

7. **Методы** системного педагогического исследования : учеб. пособие / Под ред. Н. В. Кузьминой. – Л. : Ленинград. гос. ун-т, 1980. – 172 с.

8. **Пашко Л. А.** Людські ресурси у сфері державного управління : дис. ... д-ра наук з державного управління : 25.00.03 / Пашко Людмила Андріївна. – К., 2007. – 478 с.

9. **Стратегія** модернізації системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування (Проект). – Режим доступу: <http://www.mykolayiv-oda.gov.ua/data/upload/publication/main/ua/1786/strategia.doc>.

Adamenko O. V., Tkachenko O. V.

The Technique of Content Analysis of Publications on Vocational Training of Public Servants

Found that descriptive style is the main defect of the master's works. Therefore, future public servants need to be taught to develop and apply specific methodologies and techniques for obtaining primary data.

Developed by the authors, and introduced into practice the technique of content analysis of publications on training of public servants in Ukraine is presented in this article. Development of a system of categories and units of content-analysis was carried out based on the structural components of pedagogical system of N.V. Kuzmina.

The article is illustrated with examples of the final Protocol and cards for the content analysis of publications on this issue. The use of this technique will help to transform the descriptive style of master's degree papers of future public servants on the analytic style and the improvement the quality of this papers.

Key words: professional training, public service, content analysis, protocol of content analysis, card for content analysis.

Відомості про авторів

Адаменко Олена Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри державної служби, декан факультету допрофесійної підготовки ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”.

Ткаченко Олена Володимирівна – магістрант спеціальності „Державна служба” ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”.

Стаття надійшла до редакції 12.04.2013 р.

Прийнято до друку 26.04.2013 р.